

ПОЗИЦИЯ

на Комисия за регулиране на съобщенията относно формуляри на въпросници, с които КРС събира ежегодно и/или периодично информация за дейността на предприятията, осъществяващи обществени електронни съобщения

С Решение № 911 от 12.12.2013 г. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) откри процедура на обществени консултации относно формуляри на въпросници, с които КРС събира ежегодно и/или периодично информация за дейността на предприятията, осъществяващи обществени електронни съобщения. В рамките на проведената процедура постъпиха становища от следните заинтересовани предприятия – „Булсатком“ АД (Булсатком), „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК), „Космо България Мобайл“ ЕАД (КБМ), „Мобилтел“ ЕАД (Мобилтел) и Сдружение за електронни комуникации (СЕК).

Проведените обществени консултации целяха да се проучи мнението на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщения по отношение на направените промени в част от проектите на въпросници, с които КРС ще събира информация от предприятията през 2014 г., както и по отношение на въпросите, поставени в консултативния документ.

I. Общи бележки от постъпилите становища

1. Булсатком отбелязва, че попълването на въпросниците за отчет на дейността на предприятията, осъществяващи електронни съобщения отнема време и ангажира съществен ресурс. В тази връзка е необходимо да се избегне налагането на допълнителна регулаторна тежест по отношение на исканата от предприятията информация до минимално необходимата за изпълнение на функциите на КРС.

2. В т. I. Общи бележки от становището на **БТК** се посочва, че е необходимо КРС да преразгледа методиката по набиране на данни, така че изводите ѝ, базирани на тези данни да отразяват обективно състоянието на сектора. В подкрепа на това свое виждане, предприятието посочва, че при изготвяне на Годишния доклад КРС разчита единствено на подадените от предприятията отчети за дейността им, които те са задължени да предоставят ежегодно по силата на чл. 5, ал. 1 от Общите изисквания при осъществяване на обществени електронни съобщения¹ (Общи изисквания) и приема безусловно посоченото от предприятията, като на тази база анализира състоянието на сектора в отделните му сегменти и очертава перспективите за неговото развитие. БТК посочва, че нееднократно предприятието е вземало отношение по този въпрос, алармирайки за наличието на трайно установена практика от страна на отделни предприятия да декларират резултати, некореспондиращи с реалната пазарна ситуация и за необходимостта подаваните данни от предприятията да бъдат подлагани на допълнителна проверка. В подкрепа на това твърдение предприятието посочва, че резултатите от маркетинговото проучване, извършено от Асоциацията на радио и телевизионните оператори – АБРО за 2011 г. ясно са показали наличието на т.нар. сив сектор, като твърди, че същото се потвърждава от проучванията, които БТК поръчва за свои маркетингови цели. Според БТК тези изводи се потвърждават и от изнесените резултати, съгласно последния Годишен доклад на КРС за 2012 г., и ежегодното проучване на Европейската комисия (ЕК) – E-communications Household Survey. БТК посочва, че обект на изследване и в двата документа е разпространението на радио и тв-сигнали на дребно, но се прилагат различни подходи за събиране на информацията – от една страна са подадените от предприятията данни (Годишен доклад на КРС), а от друга – данните от проведените маркетингови проучвания. Според предприятието „в общи линии не би следвало да се наблюдава съществена разлика между резултатите от двете проучвания, а само такава в рамките на допустимите отклонения с оглед на използвания метод при формиране на представителната извадка за целите на маркетинговите проучвания“. БТК посочва, че въпреки това, изнесените резултати са крайно противоречиви, както например по отношение на броя на абонатите на платена телевизия, така и с оглед на наблюдаваните тенденции за развитие на този пазарен сегмент. Съгласно последния Годишен доклад на КРС, проникването на платената телевизия сред домакинствата

¹ Обн. ДВ. бр.24 от 4 март 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 ноември 2008г., изм. ДВ. бр.63 от 7 август 2009г., изм. ДВ. бр.19 от 8 март 2011г., изм. ДВ. бр.105 от 29 декември 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.63 от 17 август 2012 г. и изм. и доп. ДВ, бр. 4 от 14 януари 2014 г.

достига 54.4% през 2012 г., като се отбелязва наличие на ръст спрямо предходен отчетен период, а в същото време, проучването на ЕК определя стойност от 83% за същия индикатор и тенденция към намаляване на броя на домакинствата, ползващи платена телевизия. В тази връзка БТК изказва предположение, че тези диспропорции вероятно ще са в сила и по отношение на броя на потребителите, ползващи интернет, тъй като масово бизнес моделите на предприятията, предоставящи достъп до платена телевизия включват и предлагането на достъп до интернет на дребно. Според БТК подаването на данни от предприятията, некореспондиращи с реалната пазарна ситуация рефлектира върху изводите на КРС за състоянието на сектора и съответно дават отражение върху провежданата от комисията регулаторна политика. Според предприятието негативният ефект от такава практика е причина за влошаване на конкурентоспособността на отделни пазарни участници и може да има за следствие упражняването на непропорционална регулаторна намеса, най-вече при извършването на пазарни анализи. Гореизложеното следва да бъде отчетено и при извършване на предстоящия втори кръг анализ на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително самостоятелен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение и на пазара на предоставяне на ширококолентов достъп на едро. В тази връзка предприятието изразява мнение, че гаранция за обективността на предстоящия анализ е извършването на допълнителна проверка на подадените от предприятията данни и адекватен подход е провеждането на съответните маркетингови проучвания сред крайните потребители. Според БТК е от съществено значение тези резултати да бъдат анализирани и в посока наличие на инфраструктура, чрез която предприятията организират предоставянето на услуги за крайните потребители.

Становище на КРС

По отношение на необходимост да се избегне налагането на допълнителна регулаторна тежест по отношение на исканата от предприятията информация до минимално необходимата за изпълнение на функциите на КРС, комисията уверява, че при подготовка на своя инструментариум за събиране на информацията винаги се ръководи от този принцип и се стреми да сведе изискваната от нея информация до минимално необходимата.

КРС не споделя изразеното виждане, че използваната от комисията методика за събиране на данни се нуждае от преразглеждане, както не приема и твърдението, че КРС разчита единствено на подадените от предприятията отчети за дейността им и приема безусловно посочените данни във въпросниците на предприятията. Мотивите на комисията в тази връзка са свързани с факта, че данните за отчет на дейността, които предприятията предоставят са обект на преглед, валидиране и контрол. Доказателство за това са многобройните искания за корекции, които КРС отправя към тях, поради наличието на констатирани несъответствия в предоставените данни. Също така комисията регулярно актуализира и усъвършенства използвания от нея инструментариум за събиране на информацията като с цел повишаване качеството на данните бяха създадени и подробни инструкции с указания, за попълване на въпросниците. В същото време, съгласно своите правомощия комисията предприема и действия, свързани с извършването на проверки и санкциониране на предприятията, които не предоставят или са предоставили невярна, непълна, неточна или не в срок информация. В случай, че под „сив сектор” БТК има предвид укриването на данни за получени приходи, въпросът следва да бъде отнесен към други компетентни органи.

Що се отнася до използваната от КРС методика за събиране на данните, следва да се има предвид, че по същество тя представлява изчерпателно изследване на съвкупността от предприятия, които предоставят обществени електронни съобщения в страната и по чисто методологични причини (единица на наблюдение, метод на наблюдение, използвани дефиниции) не може да се търси равенство между данните, които КРС получава от предприятията и тези, получени въз основа на проведени извадкови изследвания сред потребителите. Ето защо считаме, че данните от цитираните в становището на БТК извадкови изследвания не следва да бъдат възприемани като източник за проверка на данните на комисията, тъй като в основата на тези източници като цяло стои различна методология. Тези данни следва да бъдат използвани единствено за съпоставка на показатели, за които КРС събира информация от предприятията, но подчертаваме, че при подобно съпоставяне информацията от различните източници следва да бъде внимателно анализирана от гледна точка на горепосочените методологични различия. В тази връзка обръщаме внимание, че в примера, който е посочен като доказателство за наличието на крайно противоречиви резултати

за проникването на платената телевизия сред домакинствата в страната в Годишния доклад на КРС за 2012 г. (54,4%) и данните от ежегодното проучване на ЕК – E-communications Household Survey (83%), следва да бъде отчетен факта, че посоченото от КРС проникване е изчислено на база 3 005 589 обикновени домакинства в България², докато общият брой на домакинствата в България, посочен в проучването на ЕК, е съответно 2 179 170³. Очевидно посоченото съществено различие произтича от различните данни, които се използват като основа за изчисляване на показателя в двата източника, поради което намираме за неоснователно да се твърди, че данните на КРС са „крайно противоречиви“ – в случай, че данните за броя на абонатите на платена телевизия в страната към 31.12.2012 г. (1 635 433 абонати) от Годишния доклад на КРС бъдат отнесени към посочения в проучването на ЕК общ брой домакинства, то размерът на проникването на платената телевизия у нас би бил 75%. Вземайки под внимание размера на използваната извадка (1 000 единици от 6 537 510 население на възраст 15 и повече години) считаме, че предприятието следва да преразгледа позицията си както относно направеното заключение, че данните на комисията не кореспондират с реалната действителност и КРС следва да ги проверява чрез провеждане на извадкови изследвания, така и по отношение на направените предположения за упражняването на непропорционална регулаторната намеса в контекста на предстоящия втори кръг анализ на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително самостоятелен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение и на пазара на предоставяне на широколентов достъп на едро.

II. По отношение на поставените в консултативния документ въпроси:

Въпрос № 1 „Считате ли, че предложената дефиниция достатъчно ясно определя понятието „пакетна услуга“? Ако „не“, дайте конкретно предложение за корекция/допълнение на съответната дефиниция.“

1.1. Булсатком счита, че представената от КРС дефиниция е достатъчно ясна и не е необходимо да се прави промяна в нея с уточнението, поставено в скобите. тъй като в т. 17 от Допълнителните разпоредби на Закона за електронните съобщения (ЗЕС) е представено изчерпателно определение за „електронна съобщителна услуга“, а също така в самия формуляр на въпросника е посочено за кои точно електронни съобщителни услуги, представляващи части от пакетни услуги, следва да се предоставя информация;

1.2. В становището си **БТК** посочва, че предложеното изменение на дефиницията за пакетна услуга се свежда до нейното прецизиране, а именно допълване на съществуващата към момента дефиниция с отделните услуги, които, в различни комбинации помежду си, оформят предлаганите понастоящем пакетни услуги. БТК посочва, че предвид направената разбивка на видовете пакетни услуги в т. 3, Раздел А.1. от формуляр на годишен въпросник – Обща част, основната промяна се свежда до представянето на пакетните услуги до ниво на услугата „достъп до интернет“, а именно фиксиран и мобилен. Също така историческото предприятие задава въпроса защо в категорията „други пакетни услуги“ – т. 3.4., раздел А.1., формуляр – Обща част, при дадения пример за друга пакетна услуга не се изисква разбивка на ниво тип на предоставяния достъп до интернет. Предприятието посочва, че при диференцирането на пакетните услуги на база тип достъп до интернет – фиксиран или мобилен, то трябва да важи за всички пакетни услуги, включващи интернет достъп. БТК счита че коректната формулировка на предложената дефиниция за пакетни услуги изисква следната редакция: *„Пакетната услуга включва две или повече електронни съобщителни услуги (фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, фиксиран достъп до интернет, мобилен достъп до интернет, телевизия и други).“*

1.3. КБМ в своето становище посочва, че формулировката на дефиницията за пакетна услуга, представена в Консултативния документ, е достатъчно ясна за целите и нуждите на въпросниците и не е необходимо да бъдат правени по-нататъшни промени в нея.

1.4. Мобилтел счита, че е предложено единствено допълване на досега съществуващата дефиниция за пакетна услуга, което е положително, тъй като са посочени услугите, които следва да се разглеждат в даден пакет. Предприятието предлага да бъде направено доуточнение по отношение услугата „достъп“, а именно, че тя не следва да се разглежда като отделна услуга. Също така Мобилтел счита, че уточнението *„услугите се предоставят във фиксирани, предварително определени пропорции и условия“* следва да

² По данни от последното проведено от НСИ Преброяване на населението в страната през 2011 г.: http://www.nsi.bg/census2011/NPDOCS/Census_HH-2011.pdf

³ Special Eurobarometer 396 - E-COMMUNICATIONS HOUSEHOLD SURVEY - EXECUTIVE SUMMARY

отпадне или да се коригира, тъй като не може да се приеме като приложимо във всички случаи. Предприятието предлага следната редакция на предложената в Консултативния документ дефиниция: „Пакетната услуга включва две или повече електронни съобщителни услуги (фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, достъп до интернет, мобилен достъп до интернет, телевизия и други), с изключение на услугата „достъп“, които се предлагат от дадено предприятие заедно при обща цена.“

1.5. СЕК отбелязва, че предложената дефиниция е ясна и изчерпателна, поради което няма предложения и забележки относно нейното съдържание.

Становище на КРС

КРС взема под внимание направените от страна на заинтересованите предприятия забележки за редактиране на предложената на обществени консултации дефиниция за пакетна услуга и коригира същата по следния начин:

„Пакетната услуга включва две или повече електронни съобщителни услуги (фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, фиксиран достъп до интернет, мобилен достъп до интернет, телевизия и други), предлагани от дадено предприятие заедно (с обща цена).“

В Инструкцията към формуляр въпросник Обща част, с цел да се направи доуточнение дали услугата „достъп“⁴ се включва във фиксираната гласова услуга, в частта „Пакетни услуги, предоставяни от предприятието през 2013 г.“ (стр. 13, Внимание, първи булет) е добавен следния текст:

*„За целите на попълване на въпросника под пакетна услуга се разбира единствено пакет от две или повече електронни съобщителни услуги (фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, фиксиран достъп до интернет, мобилен достъп до интернет, телевизия и други), предлагани от дадено предприятие заедно (с обща цена). Услуга, предлагаща едновременно услугите „достъп до обществена телефонна мрежа в определено местоположение“ и повиквания (национални и/или международни) с обща цена **не се разглежда като „пакетна услуга“ за целите на настоящия въпросник.**“*

Въпрос 2: „Кой от изброените по-горе начини (1, 2.1. или 2.2.) за разпределение на приходите от пакетни услуги по отделни видове услуги считате за най-удачен, отчитайки особеностите на предлаганите от Вас услуги и създадената финансово-счетоводна отчетност във Вашето предприятие?“

2.1. Взимайки под внимание финансово-счетоводната отчетност на дружеството и утвърдените международни счетоводни стандарти, **Булсатком** счита, че най-удачният начин за разпределение на приходите от пакетни услуги по отделни видове услуги, включени в пакета, е да се вземе под внимание *средната цена за самостоятелна услуга за отделните услуги, включени в пакета.*

2.2. БТК обръща внимание, че има несъответствие между Консултативния документ и формуляр на въпросник – Обща част по отношение изискваната информация съгласно т. 4.3., раздел А.1., според която предприятията трябва да посочат частта от приходите от услугата „фиксиран достъп до интернет“. В Консултативния документ в цитираната т. 4.3. е посочено, че предприятията трябва да посочат частта от приходите от услугата „достъп до интернет“.

Предприятието посочва, че след анализ на предложените методи за разпределение на приходите от пакетни услуги по отделни услуги, включени в пакета и създадената финансово-счетоводна отчетност, определя като най-подходящ методът по **т. 2.1.** от Консултативния документ, а именно *извършване на оценка при отчитане на цените на подобни на тези, включени в пакетната услуга, самостоятелни услуги.*

2.3. КБМ в становището си по Въпрос 2 от Консултативния документ отбелязва, че предвид предоставените начини за разпределение на приходите и отчитайки особеностите на предлаганите от предприятието услуги, счита за най-подходящ **подходът, описан в т. 1**, като посочва, че ако цените на самостоятелни услуги, включени в пакетната услуга не са налични,

⁴ Има се предвид достъп до обществена телефонна услуга в определено местоположение.

счита за приложим подхода според **т. 2.1.**, а именно „*Вземат се под внимание цените на подобни на тези, включени в пакетната услуга, самостоятелни услуги*”.

2.4. Мобилтел посочва, че описаните в т. 2.2. от Консултативния документ методи за оценка и разпределение на приходите от пакетни услуги по отделни услуги, включени в пакета, са частично или напълно неприложими за предприятието и затова счита, че **най-подходящ е методът, описан в т. 2.1.**, а именно „*Вземат се под внимание цените на подобни на тези, включени в пакетната услуга, самостоятелни услуги*”.

2.5. СЕК отбелязва, че разпределението на приходите от пакетни услуги по отделни видове услуги не следва да бъде въведено като задължение, но в случай, че това бъде осъществено, то по-приемлив би бил **начинът, посочен в т. 1**, а именно: „*Въз основа на цените на самостоятелните услуги, включени в пакетната услуга, ако такива са налични*”.

Становище на КРС

Съобразявайки се с получените становища от предприятията относно най-удачният, според всяко едно предприятие, начин за разпределение на приходите от пакетни услуги по отделни видове услуги, включени в пакета, КРС счита за целесъобразно да избере начина, посочен в т. 2.1. от консултативния документ, а именно: „*Вземат се под внимание цените на подобни на тези, включени в пакетната услуга, самостоятелни услуги*”.

Две от предприятията, участвали в обществените консултации категорично са посочили, че предвид създадената финансова-счетоводна отчетност в техните структури методът, описан в т. 2.1. според тях е най-удачен. Едно от предприятията, участвали в обществените консултации, е посочило методът описан в т. 1 (Въз основа на цените на самостоятелните услуги, включени в пакетната услуга, ако такива са налични”, със забележката, че ако цените на самостоятелни услуги, включени в пакетната услуга не са налични, счита за приложим подхода според **т. 2.1.**

С цел да се избегне различно тълкуване и съответно прилагане на избрания метод за разпределение на приходите от пакетни услуги по отделни услуги, включени в пакета, КРС, във формуляр на годишен въпросник – Обща част и в инструкцията към него, е допълнила следният текст:

Разпределението на приходите по отделни видове услуги, включени в пакета, се извършва въз основа на оценка, основаваща се на цените на самостоятелни услуги, които имат близки или сходни характеристики (примерно: включени в абонаментната месечна такса минути към национални фиксирани и/или мобилни мрежи, скорост на download от интернет пространството, брой включени телевизионни програми и др.) на услугите, включени в пакетната услуга.

За улеснение на предприятията в Инструкцията към формуляр на въпросник – Обща част е представен пример за разпределение на приходите от пакетна услуга по отделни услуги, включени в пакета.

КРС приема направената забележка за несъответствие между Консултативния документ и формуляр на въпросник – Обща част, като отбелязва, че коректното съдържание на текста е във формуляра на въпросник – Обща част, а именно „4.3. Частта от приходите от услугата фиксиран достъп до интернет, включена в пакетни услуги”.

Въпрос 3: „Считате ли, че дефиницията за „мрежи за достъп от следващо поколение” е коректна? Ако „не”, дайте конкретно предложение за корекция/допълнение на съответната дефиниция.”

3.1. В становището на **Булсатком** е посочено, че поради липсата на легално въведена дефиниция в българското законодателство за „мрежи за достъп от следващо поколение” предложеното уточнение на видовете технологии, за които предприятията трябва да предоставят информацията относно инвестициите, е приемливо.

3.2. БТК счита, че липсата на мотиви затруднява становището по този въпрос. Посочено е, че съгласно публикуваната на сайта на ЕК информация за използваните дефиниции и методологии при определянето на индикаторите за състоянието на електронния съобщителен пазар на Общностно равнище, понятието „мрежи за достъп от следващо поколение” включва VDSL, FTTB, FTTH, кабелни мрежи за достъп от следващо поколение, както и други мрежи за достъп от следващо поколение, различни от посочените, които позволяват най-малко 30 Mbps

скорост при download. БТК обръща внимание, че в момента е в процес на разработка стандарта Cable Docsis 3.1 и в тази връзка е необходимо да се проследява развитието на технологиите за достъп от следващо поколение и да се актуализира прилаганата дефиниция. Следва да се отчита и развитието на множество мрежи с ограничен териториален обхват, които осигуряват възможност за високоскоростен достъп до интернет.

3.3. КБМ изразява становище, че предложената дефиниция следва да се измени, като бъде представена по-обща дефиниция и по този начин да се избегне възможността за пропуск на дадена разновидност на технологията като FTTC. Предложено е да се използва вече одобрен текст, а именно т. 6, параграф 2, изр. Първо от Раздел IV – „Развитие на пазара на електронни съобщения” от Решение № 972 от 29 декември 2010 г. за приемане на политика в областта на електронните съобщения на Република България, Обн. ДВ. бр. 4 от 12 Януари 2011 г. Според предприятието предложената в документа дефиниция, а именно „*Мрежите за достъп от следващо поколение се състоят изцяло или частично от оптични елементи и могат да доставят услуги с много висока скорост и да поддържат множество модерни комбинирани услуги*”, осигурява достатъчна яснота и широта като се изключва възможността за пропускане на технология, използвана в мрежите за достъп от следващо поколение.

3.4. Мобилтел посочва, че за целите на предложените за обсъждане въпросници, е представена коректна обща формулировка на нов показател, отнасящ се до инвестиции в мрежи от следващо поколение (NGN). В резултат на това, предприятието счита, че е удачно да бъдат отчитани инвестиции в NGN с оглед на приетите цели от ЕК, като част от стратегическата програма за развитие Европа 2020.

3.5. СЕК счита, че предложената дефиниция е коректна и ясна и подкрепя въвеждането и в този вид във въпросник „Обща част”.

Становище на КРС

Събираната информация е в съответствие с Препоръката 2010/572/ЕС, където дефиницията за „Мрежи за достъп от следващо поколение (NGA)” е: *Кабелни мрежи за достъп, които се състоят изцяло или частично от оптични елементи и които могат да доставят услуги за ширококолов достъп с подобрени характеристики (като например по-висока пропускателна способност) в сравнение с тези, които се доставят по съществуващите медни мрежи. В повечето случаи мрежите за NGA са резултат от модернизирани на вече съществуваща медна или коаксиална мрежа за достъп.*

КРС се съобразява с постъпилите забележки и допълва текста, както следва: „включват се инвестициите (материални и нематериални) в мрежите за достъп, ползващи следните технологии: FTTH, FTTB, FTTC/FTTN, Cable Docsis 3.0 и по-висока, VDSL”.

II. По отношение на направените промени в част от проектите на въпросници, с които КРС ще събира информация от предприятията през 2014 г.

Въпрос 4: „Във връзка с представените за обществени консултации проекти на формуляри на въпросници за отчет на дейността на предприятията, осъществяващи обществени електронни съобщения, посочени по-горе, моля представете Вашите коментари, както по отношение на съдържанието, формата и структурата на всеки един от тях, така и по отношение на инструкциите към всеки един въпросник, в случай че имате такива.”

4.1. Формуляр Обща част

4.1.1. БТК посочва, че ако не бъдат отразени направените от предприятието коментари по въпрос 1 от консултативния документ, следва да се има предвид, че редакцията на т. 4 дава еднозначен отговор затова къде ще бъдат отчетени приходите от предоставянето на пакетната услуга по т. 3.4.1.

БТК счита за подходящо в електронния формат на въпросниците местата, в които посочените данни представляват резултатна величина да бъдат обозначени със съответни формули. В случай на обективни причини за неприлагането на такъв подход предприятието предлага в инструкциите към съответните формуляри на въпросници да бъдат описани

подробно местата, в които се посочват данни, представляващи резултатна величина, както и да бъде обозначено, кои първични данни се използват за определяне на резултатната величина.

БТК посочва, че в представените разяснения за попълване на въпрос 5, стр. 15 от инструкцията, погрешно се реферира към т. 4.1. и т. 4.2., вместо към т. 5.1. и т. 5.2.

С оглед постигане на изчерпателност и избягване на нееднозначност при тълкуване относно обхвата на понятието „пакетни услуги“ БТК счита за подходящо в раздел III (стр. 9 от инструкцията) да се допълнят дефиниции за понятията „достъп до интернет“, „фиксиран достъп до интернет“ и „мобилен достъп до интернет“.

4.1.2. КБМ намира за необходимо да се направи разяснение по отношение на исканата и съответно предоставяна от страна на предприятията информация по т. 4, Раздел А.1. Според предприятието не е ясно дали изисканата информация се отнася до приходите от месечен абонамент, както е в т. 3 от същия раздел и във въпросника за достъп до интернет или е необходимо да се включват „всички приходи от пакетни абонаментни програми, включително тези от потреблението извън пакета“.

Също така предприятието счита, че прибавянето на Приложение 5 в Раздел А.5. на формуляр на въпросник – Обща част не е необходимо и то следва да бъде премахнато. В подкрепа на това свое искане КБМ посочва, че се съобразява с посочените изисквания в чл. 243б от ЗЕС, според който предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги уведомяват незабавно комисията за всеки пробив в сигурността или нарушаване целостта, които са оказали значително въздействие върху функционирането на мрежите и услугите. Предприятието посочва че тази информация вече е налична в КРС и не е необходимо повторно да бъде предоставяна.

4.1.3. Мобилтел предлага да бъде допълнен текстът на ред 81, колони от Т до АС, както следва *„без приходи от инсталационни такси и месечни абонаменти от предоставяни пакетни услуги“*, поради факта, че към момента не е ясно точно кои приходи следва да се изключат.

Мобилтел обръща внимание че в раздел А.1., т. 3, където са посочени различните видове пакетни услуги, КРС е описала предлаганите гласови услуги чрез номера с национален код за достъп от типа „99х“ и достъп до интернет като други пакетни услуги, от където може да се направи извода, че комисията третира тези услуги по различен начин от останалите гласови услуги (мобилен и фиксирани) или услуги за достъп до интернет. Също така, предприятието посочва, че отчитайки предприетите действия от страна на комисията, номерата от типа „99х“, както и мрежите, които предоставят услуги чрез тези номера, следва да се третират като мобилни.

Мобилтел предлага Приложение 1 към формуляр на годишен въпросник „Обща част“ да отпадне, тъй като информацията, която се събира в самия въпросник, е напълно достатъчна за целите на определяне на такса контрол.

Не на последно място предприятието обръща внимание на факта, че инструкцията за попълване на формуляр на годишен въпросник „Обща част“ следва да се допълни и прецизира.

4.1.4. СЕК счита за уместно посоченото Приложение 1 към формуляр на годишен въпросник „Обща част“, но изразява несъгласието си приходите и разходите да се представят от страна на предприятията на база тримесечие. Сдружението посочва, че изпълнението на подобно задължение би било необосновано обременително за предоставящите електронни съобщителни услуги субекти. СЕК допълва, че предоставянето на приходите и разходите по тримесечия, вместо на годишна база, би наложило допълнително разходване на времеви и персонални ресурси, с каквито огромна част от предприятията, особено най-малките от тях, не разполагат.

Становище на КРС

КРС приема част от направените предложения от страна на заинтересованите предприятия, участвали в обществените консултации по отношение редактиране и/или допълване на текстове във формуляр на въпросник – Обща част и инструкцията към него и обръща внимание на следното:

1. Във всеки един от въпросниците, с които КРС ще събира информация за дейността на предприятията, осъществявали обществени електронни съобщения през 2013 г., са описани подробно местата, в които се посочват данни, представляващи резултатна величина, както и данните от които се използват за определяне на тази резултатна величина.

2. В инструкцията към въпросник Обща част, на стр. 15 е направена редакция и в представените разяснения за попълване на въпрос 5 точките, към които се реферира, са коректно изписани.

3. На ред 150 от формуляр на въпросник – Обща част, раздел А.1., т. 4 текстът е допълнен със следното уточнение в скоби (**от инсталационни такси и месечен абонамент**) Целият редактиран текст е:

„4. Моля разпределете приходите от пакетни услуги (от инсталационни такси и месечен абонамент), посочени във въпрос т. 3, по отделни видове електронни съобщителни услуги, както следва:”

4. На ред 79 (в полето „Важно!”) от представения на обществени консултации формуляр на въпросник се съдържа разяснение относно приходите от пакетни услуги, които следва да бъдат включени във въпрос 1 от този раздел. С цел прецизиране и постигане на по-голяма яснота на формулировката този текст е редактиран в окончателния вариант на въпросника както следва:

„ВАЖНО! Приходите от пакетни услуги (месечен абонамент и инсталационни такси) НЕ СЕ ВКЛЮЧВАТ в настоящия въпрос 1, а се посочват във въпрос 3 по-долу. В настоящия въпрос 1 следва ДА БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ приходите от трафик извън пакета при пакетни услуги, включващи гласова телефонна услуга, предоставяна чрез номера от ННП и/или достъп до интернет.”

5. В раздел А.1. в т.3.4 е направена следната редакция:

„3.4. Други пакетни услуги (моля посочете услугите, включени в пакета, като при наличие на пакетна услуга, която съдържа гласова услуга и/или достъп до интернет, опишете техния вид):”

КРС приема предложението за отпадане на Приложение 1 „Аналитична справка за приходите и разходите, съгласно чл. 12, ал. 3 от Тарифата за таксите, които се събират от КРС по ЗЕС” към въпросник Обща част.

В Приложение 5 на Раздел А.5. на формуляр на въпросник „Обща част” не се изисква повторно изпращане на информация, която вече е изпратена в КРС. В посоченото приложение се изисква потвърждение за наличие или отсъствие на възникнали инциденти през изминалата година.

4.2. Формуляр „Въпросник за отчет на дейността през 2013 г. на предприятията, предоставящи услуги за пренос на данни и/или услуги за достъп до интернет и инструкцията към него

4.2.1. В своето становище БТК отбелязва, че в Раздел Б.1.1. „Услуги на дребно” са направени допълнения относно видовете услуги и дава за пример *„предоставянето на данни за реализираните продажби на ваучери или карти (предплатен достъп през access point)”*. Посочва се, че *„в инструкцията към формуляра, не се съдържа разяснение, или конкретни примери за услуги, попадащи в тази категория”*, което би създавало затруднения на предприятията, попълващи въпросника.

БТК посочва, че в т. 6 от Раздел Б.1.1. се изисква информация за VPN услуги (предоставени за осигуряване на достъп до интернет, или за осигуряване на пренос на данни), като уточнява, че компанията не разполага с информацията съгласно исканата разбивка, а може да посочи данни за общо предоставените VPN услуги. Допълнително се отбелязва, че предоставянето на информация, съгласно исканата разбивка е свързано с допълнителна ръчна обработка на данни и изисква значителен времеви и човешки ресурс, което според БТК е необосновано и непропорционално.

В становището си БТК отбелязва, че в Раздел Б.1.2. „Услуги на едро” се изисква информация за предоставен на едро достъп до интернет с агрегиране на трафика от абонатните линии и/или чрез свързаност от вида „точка-точка” в каналния слой на OSI модела, като предприятието разполага с информация единствено за броя на договорите към края на отчетния период и не са налични допълнителни данни за начина на ползване на услугата.

БТК посочва, че в Раздел Б.4 „Услуги на едро – капацитет за достъп до интернет”, т. 5 се изисква информация за предоставянето на номер на автономна система (ASN) на доставчици на услуги за достъп до интернет в страната, но предприятието не разполага с подобна информация, тъй като последната не се предоставя от съответните контрагенти.

4.2.2. В становището си **Мобилтел** посочва, че в раздел Б.1.1., т. 2 е необходимо да бъдат направени ясни уточнения дали в приходите следва да се включват тези от пакетните услуги в цялост или само частта, относима към услугата достъп до интернет.

Мобилтел счита, че следва да се направи уточнение дали приходите от пакетни услуги (фиксиран и мобилен достъп до интернет) се попълват в Раздел Б.1.1., т. 2 или всички пакетни услуги, които съдържат мобилен достъп до интернет, следва да се попълват в Раздел Б.3., т. 1.4.

Мобилтел счита, че услуги от вида IXP, тип De-six са пиъринг, а не чист IP пренос и в тази връзка поставя въпросът дали трябва да се посочва информация за тях в Раздел Б.4., т. 3 „Капацитет за международна свързаност, закупен от доставчици извън България”. Също така смята, че не е ясно къде следва да се попълни информацията, в случай на закупуване на международна интернет свързаност от доставчици извън България.

Мобилтел поставя въпрос относно уточнение на информацията за вида договори (за покупка или продажба на интернет), която следва да се посочва в Раздел Б.4., т. 5 „Капацитет, договорен с доставчици на услуги за достъп до интернет в страната, които имат присъден номер на автономната система (ASN)”, както и дали националният пиъринг следва да бъде попълван в посочената точка.

Мобилтел е на мнение, че е необходимо да бъде представено по-детайлно обяснение и/или схема, визуализираща реализирането на разписаните в Раздел Б.1.2., т.2 и Раздел Б.5. услуги на едро, тъй като не е възможно еднозначното им тълкуване. Предприятието представя своето разбиране за този вид услуги като предоставяне на услуги на едро чрез мрежи от следващо поколение, алтернативни на предлаганите от БТК чрез PSTN мрежа (необвързан достъп и битстрийм). Мобилтел предлага КРС да посочи конкретни примери за два вида услуги – такива, които следва да се посочат в раздела и такива, които не следва да се посочват, но се реализират по сходен начин, като по този начин би могло да се избегне попълването на некоректна информация във въпросниците за отчет на дейността.

Становище на КРС

КРС е на мнение, че предоставянето на данни за реализираните продажби на ваучери или карти (т. 3 от Раздел Б.1.1.), не следва да затрудни предприятията, попълващи въпросника. Въпросът, свързан с продажбите на ваучери или карти, фигурира всяка година в интернет въпросника, като следва да се отбележи, че не са направени промени по същество в начина на дефиниране на услугата, а конкретната промяна е техническа. Също така до настоящия момент КРС не е срещала затруднения с получаването на нужната информация.

По отношение на данните, касаещи VPN услуги (т.6 от Раздел Б.1.1.), КРС счита посочените доводи (допълнителна ръчна обработка на данни и значителен времеви и човешки ресурс) за неуместни. С оглед изготвянето на различните документи (доклади, анализи и други), произтичащи от правомощията и регулаторните функции на комисията съгласно ЗЕС, както и необходимостта от предоставянето на информация за развитието на националния пазар на електронни съобщения на различни европейски и международни организации, работещи в тази област, КРС следва да разполага с актуална и коректна информация относно дейността на предприятията, осъществяващи обществени електронни съобщения в България. Изискваната информация е и във връзка с коректното отделяне на услугите и с цел правилно дефиниране на продуктивния обхват на съответен пазар.

По отношение на изискваната информация в Раздел Б.1.2. „Услуги на едро”, следва да бъде отбелязано, че във въпросника е добавена информация във връзка с по-точното идентифициране на услугите за достъп на едро. В тази връзка КРС обръща внимание, че в т. 2.1 и т. 2.2 от Раздел Б.1.2. не следва да бъде представяна информация за терминиращи сегменти на линии под наем на едро, предоставени на предприятия с цел изграждане или разширяване на електронната съобщителна мрежа или предоставяне на електронни съобщителни услуги на крайни потребители. Във връзка с мнението на БТК, че предприятието не разполага с допълнителни налични данни за начина на ползване на услугите, следва да бъде отбелязано, че в Раздел Б.1.2. се изисква единствено информация за броя на сключените договори и приходите за 2013 г. Доставчикът на услуги за достъп на едро (по т. 2.1 и т. 2.2 от раздел Б.1.2.), също така, следва да представи информация в Раздел Б.5., относно техническите характеристики на съответните услуги. За целите на анализа е предвидено събиране на допълнителна информация и от предприятията, предоставящи достъп до интернет на крайни потребители (Раздел Б.2., Раздел Б.2.1. и Раздел Б.7.). Допълнителната информация включва вид на използваните услуги на едро, доставчик на услугите на едро, населено място на

предоставяне на достъп до интернет на крайни потребители, максимална международна скорост на download за всеки ценови план и брой на домашни и бизнес абонати.

Относно Раздел Б.4. „Услуги на едро – капацитет за достъп до интернет”, т. 5, КРС отбелязва, че маршрутизацията на трафичните потоци в мрежата се реализира чрез номерата на автономната система (ASN) и следователно предприятието следва да разполага с тази информация.

КРС приема, че в инструкцията към формуляра на „Въпросник за отчет на дейността през 2013 г. на предприятията, предоставящи услуги за пренос на данни и/или услуги за достъп до интернет” трябва да бъде въведено уточнението, че в Раздел Б.1.1., т. 2 следва да се посочва броят домашни и бизнес абонати на пакетни услуги с включен достъп до интернет (с изключение на мобилен достъп до интернет), както и приходите, реализирани от предоставянето им през 2013 г. Стойността на приходите по т. 2 от Раздел Б.1.1. се включва и в съответните позиции за пакетни услуги с включен фиксиран достъп до интернет на въпрос 3 от формуляр „ОБЩА ЧАСТ”.

По отношение отразяване стойността на приходите от пакетни услуги с мобилен достъп до интернет (приходи от инсталационни такси и месечен абонамент), КРС прави уточнението, че данни за този вид приходи предприятията следва да попълват в Раздел Б.3., т. 1.4.

Относно услуги от вида IXP, тип De-cix, КРС отбелязва, че DE-CIX (Deutscher Commercial Internet Exchange), ситуирана в гр. Франкфурт, носи информацията дали линията до IXP, разположена извън България, е собствена или наета линия, която се използва от предприятието, закупило капацитета за международна свързаност. КРС отбелязва, че в Раздел Б.4., т. 3 се посочват като IXP точки на предаване на трафика и такива, разположени извън територията на Република България – например DE-CIX.

По отношение на информацията, която следва да се посочва в Раздел Б.4., т. 5 „Капацитет, договорен с доставчици на услуги за достъп до интернет в страната, които имат присъден номер на автономната система (ASN)”, КРС прави уточнение, че в съответната точка следва да се попълни информация за договорения капацитет на националните връзки с доставчици на услуги за достъп до интернет, които имат присъден ASN, независимо дали сключеният договор е за покупка и продажба, за транзит и/или национален пиъринг.

КРС потвърждава тълкуването на Мобилтел относно информацията за услугите на едро, посочвани в Раздел Б.1.2., т. 2 и Раздел Б.5. и приема частично предложението за по-детайлно разписване на вида на услугите на едро с цел осигуряване на еднозначно тълкуване на същите. В тази връзка в раздели Б.1.2., Б.2. и Б.5. е добавена допълнителна информация за еднозначното идентифициране на услугите за достъп на едро. Съгласно указанията в Раздел Б.1.2. в т. 2.1 следва да бъдат представени данни за услугите за достъп на едро, предлагани в мрежи за достъп от следващо поколение (NGA), еквивалентни по технически характеристики на специфичен (битстрийм) достъп, а в т. 2.2 – за услугите за достъп на едро, предлагани в мрежи за достъп от следващо поколение (NGA), еквивалентни по технически характеристики на необвързан достъп до абонатна линия. Също така, КРС обръща внимание, че в посочените две точки не следва да се посочва информация за терминирани сегменти на линии под наем на едро, предоставени на предприятия с цел изграждане или разширяване на електронната съобщителна мрежа или предоставяне на електронни съобщителни услуги на крайни потребители. КРС счита, че чрез посочената допълнителна информация въвежда яснота относно правилното идентифициране на услугите за достъп на едро.

4.3. Проект на формуляр на въпросник за проучване на възможността за достъп до и ползване на пасивна инфраструктура, включително канална мрежа, и инструкция към него

4.3.1. БТК отбелязва, че в настоящия си вариант формулярът създава предпоставки за неравнопоставено третиране на предприятията, от които се изисква предоставянето на конкретните данни. За БТК остава неясно по каква причина в раздел Б.2., т. 2. се предвижда данни да се предоставят единствено от БТК. Предприятието счита, че коректният подход при извършването на пазарни анализи предполага подаването и впоследствие анализирането на идентични данни от всички участници на даден пазар. В случай че информацията по Раздел Б.2., т. 2. е необходима на КРС за целите на предстоящия анализ, то предоставянето на тази информация следва да се изисква от всички участници на разглежданите пазари.

Според БТК таблицата по Раздел Б.2., т. 1. следва да се прецизира, като отпадне изискването за предоставяне на информацията относно „зает капацитет (% от общия капацитет)”

за каналната мрежа. БТК е на мнение, че предоставянето на такава информация не би внесла добавена стойност към извършването на втори кръг пазарен анализ на пазарите на едро за ширококолов достъп до интернет и достъп до и ползване на пасивна инфраструктура, тъй като интензивният процес по предоставяне на такива услуги от една страна и полагането на незаконни кабели в мрежата, от друга страна, ще доведе до предоставяне на неактуална информация, още в момента на подаването ѝ.

Във връзка с изискването за предоставяне на информация относно откази за предоставяне на канална мрежа, по населени места като се посочат причините за отказ на заявка (Раздел Б.2., въпрос 5, т. 4.2.), БТК заявява, че може да предостави информация за броя откази по населени места, но не поддържа информация за причините за отказ на постъпилите заявки по населени места.

По отношение на разходите в Раздел Б.6. (таблица 1, приложение по т. 4., и таблица 2, приложение по т. 5.) БТК заявява, че исканата информация не се поддържа в посочените детайли и същата не може да бъде предоставена за минал период.

4.3.2. Мобилтел счита, че в Раздел Б.1. следва да бъде допълнено пояснението в скоби по отношение на „Техническа инфраструктура“, както следва: (подземни канални мрежи, стълбове и проходими инсталационни колектори – ПИК).

4.3.3. СЕК изразява становище, че този въпросник изисква информация, която е твърде детайлна и създава предпоставки за огласяване на конфиденциална информация за споразумения с контрагенти на съответните предприятия. Самото събиране и предоставяне на исканата информация би било свързано с отделяне на значителни ресурси и с организационни затруднения за задължените предприятия. СЕК счита, че рисковете за предприятията, свързани с евентуално разкриване на исканата детайлна чувствителна информация, далеч надвишават евентуалния положителен ефект за регулацията, който би могъл да се очаква от предоставяне на тази информация на комисията. Поради това СЕК предлага въпросникът да не бъде приеман като част от пакета задължителни ежегодни въпросници.

СЕК предлага да се предоставя обобщена информация за общата дължина на използваната канална мрежа и каква част е собствена и каква наета. Сдружението цитира Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно мерки за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи, който предвижда предоставяне на минимално количество информация относно каналните мрежи, ползвани от предприятията, като предоставянето ѝ е факултативно. СЕК счита, че с оглед следването на законодателните тенденции в Европейския съюз, а и за избягване необоснованото налагане на все повече и по-обременителни задължения на предприятията, предложението за предоставяне на такава изчерпателна информация относно каналните мрежи на предприятията следва да отпадне или да бъде изменено.

Становище на КРС

КРС подчертава, че информацията във формуляр на „Въпросник за проучване на възможността за достъп до и ползване на пасивна инфраструктура, включително канална мрежа“, се събира във връзка и е необходима за целите на предстоящия втори кръг на анализ на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително самостоятелен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение и на пазара на предоставяне на ширококолов достъп на едро.

КРС отбелязва, че БТК има задължение да предоставя достъп до пасивна инфраструктура (подземна канална мрежа), продължено и с решение на КРС с № 246/2011. Изискваната информация в т. 4 от Раздел Б.6. „Приложения“ е в съответствие със задълженията на предприятието и е необходима на КРС с оглед наблюдение развитието на подземната канална мрежа. Изредените активи са според фирмената номенклатура на БТК. При условие че не се поддържа база данни за реализираните проекти в годините назад следва да се попълнят в таблица 1 данните за активите, придобити съответно през 2010 г., 2011 г., 2012 г. и 2013 г. В този случай, в документите за придобиване на всеки нов проект, въз основа на сключен договор с изпълнител, стойността се образува на базата на изготвени от изпълнителя първични документи, включително количествени сметки, съдържащи детайлно описание на дейности, количества и единични цени. Тези документи са напълно достатъчни за предоставянето на исканата информация и са добра основа за създаване на база данни за целите на регулацията. По отношение т. 5 от Раздел Б.6. „Приложения“, приема се таблица 2 да отпадне. (Раздел Б.6. „Приложения“ е променен в такъв смисъл).

Този въпросник не е част от пакета задължителни ежегодни въпросници и информация по него не се предвижда да бъде събирана всяка година. По отношение събирането на конфиденциална информация, всяко предприятие може да определи предоставената от него информация или част от нея като търговска тайна, като в този случай членовете на комисията и служителите от нейната администрация са длъжни да не разпространяват тази информация. Предоставянето на конфиденциална информация от предприятията е описано подробно в чл. 40 от ЗЕС.

КРС прецени, че информация с такава степен на подробност, каквато се изисква по Раздел Б.2., т. 2. към момента не е необходима, поради което са нанесени съответните корекции във въпросниците. Относно допълване на определението „Техническа инфраструктура” с проходими инсталационни колектори, КРС не счита, че е необходимо, поради незначително малкия обем на тези съоръжения и факта, че предприятията предоставящи електронно съобщителни услуги не изграждат такива. Информация за ползваните от всички предприятия проходими инсталационни колектори, не е относима към целите на предстоящия втори кръг на анализ на пазара на предоставяне на (физически) достъп на едро до мрежова инфраструктура (включително самостоятелен и съвместен необвързан достъп) в определено местоположение и на пазара на предоставяне на широколентов достъп на едро.

КРС подчертава, че към настоящия момент посоченият от СЕК акт има единствено предварителен характер, а именно: *Предложение на Европейската комисия за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно мерки за намаляване на разходите за разгръщане на високоскоростни електронни съобщителни мрежи*. Касае се за проект на нормативен акт, който има различен предметен обхват от този на разглеждания въпросник на КРС – насочен е към улесняване планирането и изграждането на физическа инфраструктура и строежи, подходящи за разгръщане на високоскоростни мрежи (а не принципно до всяка физическа инфраструктура), както и към постигане на по-голяма прозрачност по отношение информацията и координацията на административните процедури.

В проекта действително е уредено право на достъп до минимален набор от данни, но в случая се цели повишаване информираността на предприятията (а не ограничаване тази на националния регулаторен орган), което по никакъв начин не обосновава направеното от СЕК предложение. Решението на КРС за изискване на информация и проектът на регламент имат различен обхват и цел.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на отговорите, получени в рамките на обществените консултации КРС:

1. Приема част от направените предложения от страна на участващите в консултациите заинтересовани предприятия по отношение дефинициите за „Пакетна услуга” и „Инвестиции в мрежи за достъп от следващо поколение (NGA)” за целите на попълване на въпросниците, с които се събира ежегодно и/или периодично информация за дейността на предприятията, осъществяващи обществени електронни съобщения и ги изменя във формулярите на въпросници, както следва:

„Пакетната услуга включва две или повече електронни съобщителни услуги (фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, фиксиран достъп до интернет, мобилен достъп до интернет, телевизия и други), предлагани от дадено предприятие заедно (с обща цена).”

„Инвестиции в мрежи за достъп от следващо поколение (NGA). Включват се инвестициите (материални и нематериални) в мрежите за достъп, ползващи следните технологии: FTTH, FTTB, FTTC/FTTN, Cable Docsis 3.0 и по-висока, VDSL”

2. Въз основа на получените становища от предприятията относно най-удачния, според всяко едно предприятие, начин за разпределение на приходите от пакетни услуги по отделни видове услуги, включени в пакета, КРС определя начинът, описан в т.2.1. от консултативния документ. С оглед избягване различно тълкуване и съответно прилагане на избрания метод за разпределение на приходите от пакетни услуги по отделни услуги, включени в пакета, КРС допълва избрания метод както следва:

Разпределението на приходите по отделни видове услуги, включени в пакета се извършва въз основа на оценка, основаваща се на цените на самостоятелни услуги, които имат близки или сходни характеристики (примерно: включени в абонаментната месечна такса брой разговори към национални фиксирани и/или

мобилни мрежи, скорост на download от интернет пространството, брой включени телевизионни програми и др.) на услугите, включени в пакетната услуга.

3. Съобразява се с конструктивните предложения, направени от заинтересованите предприятия, участвали в обществените консултации, по отношение формулярите на въпросници, с които КРС ще събира информация от предприятията през 2014 г. Същите са отразени в съответните въпросници и инструкции.